

Published on www.bilvavi.net

[Home](#) > בלבבי-ב 028 תמימות

בלבבי-ב 028 תמימות

עשיה ללא שאלות!

בפרק זה - שהוא האחרון בספרנו זה - נעמוד על נקודה נוספת, יסודית מאד, שבלעדיה אדם אינו מסוגל להגיע להתכללות בבורא עולם.

בנוהג שבעולם, לכל אדם ישנן שאלות כמעט בכל תחום מהחיים. הוא לא מבין מפני מה באה על עם ישראל השואה הנוראה, למה פלוני סובל צרות ויסורים ואילו חבירו חי חיים מאושרים... ישנם עוד כמה וכמה דברים שהוא לא מבין, ומתוך כך עומד ושואל: למה כך ולמה אחרת...

"שאלה", פירושה שישנם דברים שהם ברורים לאדם, וישנו דבר מסויים שאינו ברור לו. ממילא, על מה שברור לו - הוא לא שואל, ועל מה שלא ברור לו - הוא שואל.

אך לאמיתו של דבר, יכול אדם להציב סימן שאלה אחד גדול על כל הבריה כולה!... והתשובה על כל השאלות תהיה פשוטה עד מאוד! הקב"ה כביכול אומר לאדם: "אל תשאל שאלות!" פשוטו כמשמעו! בפסח המהלך הוא ששואלים שאלות, יש בו שאלות וישנן גם תשובות על שאלות אלו. פסח הוא הראש של המועדים, ואכן תחילת עבודת האדם בנויה בד"כ על שאלות ובידורים. אך הסוף של המועדים הוא פורים, ו"פורים" הוא בגימטריא "שאלה", כי בהמשך עבודתו, כשאדם נכנס פנימה, ושואף להגיע לנקודה האמיתית, עליו להבין דבר אחד ויחיד: בבריאה לא שואלים "למה!" שואלים רק "מה" - מה הקב"ה רוצה ממני!

אדם צריך רק לדעת מהי העבודה המוטלת עליו, אך התשובה על השאלה מדוע הקב"ה ציווה עלי לעשות כך, או מדוע הוא עשה מעשה פלוני - אינה מעניינו של האדם, וזאת משתי סיבות עמוקות:

הסיבה הראשונה היא, כי סוכ"ס אדם הוא נברא והקב"ה בורא, ונברא אינו מסוגל להבין כלום מהבריאה! דברים כמשמעם! אין לנו אפילו התחלה של השגה בבריאה. ממילא, הנסיון להבין את מעשי הקב"ה - עצם המחשבה על כך - מראה על שפלותו של הנברא, שהוא חושב שהוא מסוגל להבין. אי אפשר להבין שום דבר!! לא מדוע צריכים ליטול ידיים, ולא מדוע צריכים ללמוד תורה. אנחנו יודעים רק מה מוטל עלינו לעשות, ועושים כי כך נצטוונו!

חז"ל שואלים: "למה תוקעין בראש השנה?" ומשיבים: "למה תוקעין? רחמנא אמר תקעו!" (ראש השנה טז ע"א) כלומר: אין שאלה למה תוקעים בראש השנה. הקב"ה אמר לתקוע - אז עלינו לתקוע, בלי לשאול שאלות!!

המסקנה, אפוא, אחת היא: נברא לא מבין שום דבר! הדבר היחיד שביכולתנו להבין היא, מה אנחנו צריכים לעשות: לקיים תרי"ג מצוות דאורייתא, שבע מצוות דרבנן, ושאר פרטי הדינים. חוץ מזה אין לנו שום אפשרות להבין את מחשבתו של הבורא ית'.

עבודת האדם בעסק התורה היא להבין את מה שהוא מסוגל להבין, אך עם כל זאת עליו להבין, שהוא לא מבין את עצמותו של תורה.

אם כן, למה לו לאדם לעסוק בלימוד דבר שבין כה וכה לא ישיג את עומקו?

התשובה היא: כי ה' אמר ללמוד! אם ה' היה אומר לאדם: תספור מבקר עד לילה 1, 2, 3, 4, וכו', וכך, במשך כל יום תספור ותספור, עד שתגיע למספר כלשהו, ואז תוכל ללכת לישון - אם היה ציווי כזה מהבורא, זה בדיוק מה שהיינו צריכים לעשות!

תשאלו: מה יצא לקב"ה מכך שסופרים? באמת שאיני יודע, אבל אם הקב"ה אמר - אני עושה!!

הקב"ה לא אמר לנו לספור מבוקר ועד ערב [רק "ספירת-העומר" - בזמנה...], אך הוא כן ציוונו ללמוד תורה, לקיים מצוות וכו' - וכיון שכך, הרינו עושים זאת! מה יצא לקב"ה מהתורה שאנו לומדים ומהמצוות שאנו מקיימים - זה ממש לא משנה לנו! איננו מסוגלים להבין באמת לשם מה צריך ללמוד תורה וכו', אך דבר אחד הקב"ה מבקש מאיתנו: "תשמעו מה שאני אומר, ותעשו!!"

התשובה השניה היא, כל רגע וכל כח שנמצא באדם, הקב"ה נטע אותו בו על מנת שיוכל לעבוד אותו. כשאדם מתעסק בשאלות - למה כך ולמה אחרת וכו' - הוא פשוט לוקח את הזמן ואת כוחות הנפש והמחשבה שניטעו בו, ומשקיע אותם בדברים שהקב"ה לא רוצה שישקיע אותם בהם! הקב"ה לא ביקש מהאדם להבין "למה?" הוא ביקש ממנו: "תעשה!" וכשאדם שואל הרבה שאלות, הוא לוקח את זמנו ואת כוחותיו היקרים מפז, ומכלה אותם לריק.

נמצא אם כן, שישנן שתי סיבות כלליות למה לא לשאול שאלות: א. כי **אי אפשר** לקבל תשובות, שכן אדם, בן תמותה, אינו מסוגל להבין ולהשיג בשכלו תשובות אלו. ב. כי כוחות הנפש והזמן מוגבלים, וצריך לנצלם ליעוד שלמענו ניתנו. כל רגע ורגע צריך להיות מופנה לעבודת הבורא, ואם הבורא לא ציווה עלינו לשאול שאלות, ממילא אין זו עבודתנו לשאול שאלות!

ההבנה שאיני יכול להבין

ידיעה יסודית זו, אינה מן הדברים ששומעים אותם פעם אחת, קולטים אותם ודי! זו אינה ידיעה של שכל, אלא ידיעה של לב! בשכלו יכול האדם לדעת שהוא לא יכול להבין, וגם לדעת שלא צריך להבין וכו', אבל בלבו פנימה, הלב הוא לב אבן, והוא תובע כל הזמן הבנה!

ובאמת, צריך אדם לעמול לבטל תשוקה זו להבין. והגם שעצם מהות הלב זו ההבנה, אך עבודת האדם להכיר שעליו להבין רק דברים שהקב"ה **רוצה** שהוא יבין! מעבר לזה - אין שום צורך להבין כלום! כל ניסיון להבין את הנהגת הבורא ואת מהלכיו בבריאה - עצם הרצון להבין הוא כבר בגדר נפילה!

אע"פ שמצאנו בספרים הקדושים הרבה הסברים והרבה הבנות על מהלכי הבורא, עלינו לדעת שהם כתבו זאת רק עבור אדם שעדיין לא זכה לתקן את עצמו. אדם כזה, אם לא נסביר לו ונרגיע את לבו, לבו יתנגד למהלכים של הבורא, ואז לא יוכל להתקדם הלאה בעבודתו.

לכן, בתחילת הדרך, העבודה היא 'להסביר' ללב, כמו שבפסח שואלים שאלות ועונים תשובות. אך צריך להבין שאין זו המטרה! אלו הם רק **האמצעים** 'להרגעת' הלב בדרך עבודתו. אדם יכול להשתמש עם ידיעות מתוך ספרים אלו כתשובות על שאלות מסוימות, כגון: למה קרה דבר כזה? - זהו תיקון על חטא פלוני, ולמה קרה לו אותו מאורע מעציב? - זהו תיקון על הגלגול הקודם וכו'.

אם אדם שואל שאלה למה הוא נענש, ובלי שיקבל תשובה שהעונש על חטא פלוני או תיקון לחטא מהגלגול הקודם הוא לא נרגע - בהכרח שאין לו אמונה פשוטה בבורא! כי למאי נפקא מינה למה? הקב"ה עשה זאת, והוא יודע מה שהוא עושה!! מה איכפת לך מה זה פועל?

יכול אדם לשאול: **מה** אני צריך לעשות? אם באו עלי יסורים, אולי אני צריך לתקן משהו? - זוהי שאלה. אבל לשאלה "**למה** באה עלי צרה זו?" אין מקום אצל יהודי מאמין! כל ההסברים הכתובים בספרים הקדושים, נועדו רק כדי להרגיע את לב האדם בתוך כדי מהלכי העבודה, אבל כשאדם רוצה להגיע לנקודה הפנימית של העבודה - תכלית הידיעה היא: "נדע שלא נדע", כלומר להבין שהוא לא מסוגל להבין כלום.

עבודה זו, שאדם מבין בלבו שהוא לא מבין, זוהי שלילה מיניה וביה של מהות הלב, שהיא "לב מבין", וממילא זו עקירה בעצם למהותו של הנברא! ביטול הדעת הוא בטול בעצם למהות התשוקה של הנברא כנברא. עד כמה שהנברא הוא כולו אמונה וכולו בטול, ממילא הוא לא תופס את עצמו כנברא אלא כשליח של הקב"ה בעלמא. אם הנברא רוצה להבין את הדברים,

כלומר רוצה לקחת את ההנהגה ולהכניס אותה לכלים של נברא - בזה הוא מעמיד את עצמו כנברא, ושולל את ההתכללות של עצמו בבורא-עולם.

זהו מהלך פנימי שבסופו של דבר כל יחיד ויחיד יגיע אליו, השאלה היא רק אם בעלמא הדין או בעלמא-דאתי! הדרך אמנם ארוכה, אך סוכ"ס הנקודה הפנימית שאליה צריך להגיע היא: אדם בא לזה העולם למטרה אחת ויחידה: לעשות את רצונו יתברך, ולהבין שאינו מבין!

ההבנה שאדם מבין שהוא לא מבין, זוהי עבודה נוראה שרק יחידים זוכים לה באמת. יש הרבה אנשים שמסוגלים לומר בפיהם את המשפט: "אני לא מבין", אבל כל המהלך של הלב שלהם, הוא מהלך לגמרי שונה.

"תמים תהיה" - "עם ה' אלוקיך"

אם אדם נמצא במדרגה שבאמת לא איכפת לו שהוא לא מבין, הרי כשבאים עליו יסורים, לא רק שאינו כועס, אלא שאין לו שום שאלה! הוא אומר לקב"ה: גם אם יסורים אלו אינם מתקנים עוונות כלשהם לא אכפת לי מדוע באו אלי, כי אם אתה - השי"ת - עשית זאת, בהכרח שזה בסדר גמור!

כל זמן שאדם מחפש תשובות, הוא רחוק מן הנקודה הזו. אם בשעה שהוא מקבל יסורים, עולים בראשו הרהורים כמו: "ב"ה, זהו תיקון לעוונות שלי..." [או "כפרת עוונות" - כלשון אנשי העולם...] -ידע נאמנה שעדיין לא זכה להגיע למדרגה הזו! אם הוא חושב שהיסורים בהכרח צריכים לכפר עוונות, ובזה מרגיע את לבו - סימן שקיימת בו תשוקה להבין למה יש יסורים.

אדם צריך לחיות במהלך פנימי שלא אכפת לו למה יש לו יסורים! דבר אחד ברור לו: את היסורים הללו שלח לו הבורא יתברך, והוא יודע היטב מה שהוא עושה! זהו!! מעבר לזה הוא לא זקוק להבין כלום! גם אם אליהו הנביא היה בא ומגלה לו שאין בעולם מושג של "גלגולים" ושל "תיקון עוונות" [כמובן שהוא לא יכול לומר זאת, כי אלו דברים מפורשים בספה"ק, אך לו יצויר שהיה ברור לנו שהיסורים אינם תיקון לעוונותינו] - גם אז לא היה לו שום מפריע, כיון שברור לו שהיחיד שהביא עליו את היסורים הוא הבורא ית', ועליו אין לו שום שאלות!

הרי כל אחד מאיתנו מכיר אינספור שאלות: למה פלוני תקוע בשידוך? ולמה לאלמוני אין פרנסה, והרי הוא כזה בעל-חסד וכו' וכו'. האמת היא שאין אפילו שאלה אחת, אין מושג של שאלה בבריאה!

בעצם, מצד הנקודה הפנימית, אדם צריך לחיות בתמימות אמיתית עם הבורא - "תמים תהיה עם ה' אלוקיך" (דברים יח, ג). "תם" הוא זה שאין לו שום שאלות. לא שהוא לא מבין ולא יודע לשאול שאלות. זוהי מדרגה תחתונה יותר - "שאינו יודע לשאול", אבל ה"תם", מדרגתו הפנימית היא, שאינו שואל שאלות, כי הוא מבין שאין צורך לשאול שאלות, וכמו כן אינו מצפה לקבל תשובות. הוא שואף אך ורק לעשות את רצון הבורא יתברך - בלי להבין בכל דבר למה ומדוע!

כשהאדם חי במהלך כזה, הוא מגיע לנקודה הפנימית האמיתית של "תמימות" - אין לו אפילו שאלה אחת במשך כל החיים, ובשעה ש"תמים תהיה", הרי שהוא נמצא "עם ה' אלוקיך" לגמרי בדבקות נוראה!

הכרה פנימית ב"הוא אמר ויהי"

כמו בכל ענייני המידות - שהן נמצאות גם בהכרה וגם בתת ההכרה של האדם - גם בענין השאלות, ישנן שאלות שהן בהכרה, וישנן שאלות שנמצאות בתת ההכרה של האדם, ואף אם נדמה לו שבהכרה הוא לא שואל שאלות, עליו לבדוק בעומק לבו, האם באמת לא מפריע לו כלום בחיים, או שמא ישנן נקודות מסוימות בחיים שמפריעות לו?

אם אדם מרגיש צער - לא צער הגוף, אלא יסורים פנימיים - מכל נקודה בחיים [בנו חולה, כואב לו הלב וכו'], הוא עדיין לא הגיע לשלמות המדרגה הזו.

ודאי שכדי להגיע לשם, נדרשת מהאדם עבודה עצומה, וכל אחד ואחד צריך לנסות לקחת את הדברים ולהתקדם בהם ככל שיוכל, אבל הנקודה השווה והפנימית של הדברים היא, להגיע למהלך אחד פנימי של חיים עם אמונה פשוטה בבורא עולם, ללא שום שאלות. כל מה שעובר על האדם הוא מקבל בשמחה כפשוטו, מכח האמונה הברורה של "הוא אמר ויהי", והקב"ה יודע מה הוא עושה.

עסקנו בפרקים הראשונים בענין האמונה. "בא חבוקוק והעמידן על אחת - וצדיק באמונתו יחיה", זו ההכרה הפנימית של האמונה, שאין שום שאלות! לא רק אמונה שיש בורא עולם, ולא אמונה בהרגשה מוחשית שהקב"ה נמצא עמו, אלא אמונה

כזו שמכוחה אדם חי רגוע ושלו כל ימיו!

כפי שאמרנו "פורים" הוא בגימטריא "שאלה", ויש להוסיף שהוא גם בגימטריא "שלו", כי כשאדם מבטל את כל השאלות שלו - יש לו שלווה אמיתית, "מנוחת אמת ואמונה, מנוחת שלום ושלווה". אין דבר אחר פנימי יותר במושגים של נבואה. במדרגה זו מבטל האדם את כל כולו לקב"ה, לא שואל כלום, אלא הולך עם הקב"ה בתמימות.

ככל שהנבואה קרובה יותר להשגה שאין לו שום שאלות, והוא שמח עם הנהגת הבורא בכל עת ובכל שעה - הוא קרוב לה' אלוקיו, וככל שהוא רחוק ממנה, כך יתרחק מבורא העולם.

המטרה אחת: "אתהלך לפני ה' בארצות החיים"!

בעומדנו לקראת סיום, נתבונן מעט ביוצא מכל דברינו.

דרכנו לאורך כל הדרך במהלך שמטרתו אחת ויחידה: להביא את האדם למצב שיהיה דבוק ומקושר בבורא עולם!

מתוך קריאת ולימוד הדברים, צריך הלומד לצאת, עד כמה שאפשר, עם נקודה אחת פשוטה: ראשית, אין מה לעשות בחיים חוץ מלעבוד את הקב"ה ולהיות קרוב אליו באמת!

ודאי שמכאן ואילך עליו להמשיך ולעבוד בדרכים שנתבארו בהרחבה, אך אם קנה אדם לעצמו לכל הפחות את "רושם" הדברים, עליו לצאת מכאן עם נקודה אחת פשוטה, שאין מה לעשות כאן בעולם הזה מלבד לעבוד ה'! ולא מצד עבודת בטול הגשמיות, אלא מכח טהרת הנפש שאדם מרגיש בלבו את קיום דברי החכם מכל אדם: "הבל הבלים אמר קהלת".

מין המשגיח, ר' יחזקאל לוינשטיין זצ"ל, התבטא פעם ואמר, שכל יהודי צריך לכתוב בדם לבבו את הפסוק "הבל הבלים אמר קהלת הבל הבלים הכל הבל", כלומר לא רק להאמין לשלמה המלך. ודאי שצריך גם אמונת חכמים, אבל אדם צריך להרגיש במוחש שאין מה לעשות כאן בעולם לא כסף, לא זהב, לא אוכל ולא שאר עניני העולם הזה! ודאי שכשאדם אוכל הוא חש הנאה רגעית וחולפת, אבל צריכה להיות לו הרגשת חסר נורא, תחושה שאין כאן מה לעשות בעולם, חוץ מאשר לעבוד את הקב"ה ולהיות קרוב אליו!

ענין זה אינו שייך דוקא לבעלי מדרגה גבוהה. כל מי שמתבונן מעט בבריאה, רואה את התהפוכות שהעולם עובר יום יום, שעה שעה. הכל מבולבל, אין יציבות לשום דבר, כפשוטו! מתוך כך עליו להגיע להכרה הפשוטה שאין מה לעשות בחיים: או לעבוד את הקב"ה, או, חלילה, אבדון!

זוהי הנקודה הפשוטה שאדם צריך להשריש בלבו פנימה: מצד אחד את נקודת השלילה שאין מה לעשות כאן בעולם, ומצד שני את נקודת החיוב האמיתית, שיש מה לעשות: ניתן להיות קרוב לבורא עולם כאן בעולם הזה!

כלומר, אדם צריך לבסס את עבודתו על נקודה אחת פשוטה: שלילה גמורה של העולם, וכניסה אמיתית להבנה שיש מה לעשות בחיים, "אתהלך לפני ה' בארצות החיים" - זה כל מה שיש לעשות כאן בעולם, להתהלך עם הקב"ה בלבד!

ודאי שהדרך להגיע לכך היא ע"י לימוד התורה וקיום תרי"ג מצוותיה על כל פרטיו ופרטיו, אבל המטרה היא אחת: לחיות עם בורא עולם! אין שום דבר אחר בחיים - או להיות עם הבורא עולם, או כלום!

"גם כי אלך בגיא צלמוות לא אירא רע כי אתה עמדי" (תהלים כג, ד). אם לא חיים עם בורא עולם, זהו מצב של "צלמוות"! "צלמוות" פירושו צל ומוות. צל הוא העדר, כלום.

היכן הוא אותו "גיא צלמוות"?

מי שקצת מתבונן, רואה מיד שעולמנו הוא כפשוטו "גיא צלמוות"! הכל כאן צל שחולף. אם יש לאדם את ה"כי אתה עמדי" - יש לו הכל, ואם אין לו את ה"כי אתה עמדי" - הוא ריק מכל וכל.

צריך להגיע להכרה ברורה, עד כמה שניתן, שאף אם יש לאדם קנייני העולם הזה - משפחה וכו' - אלה הם דברים נעימים, אבל לא התכלית!! התכלית היא אחת: להשתמש בכל ענייני ותענוגי העוה"ז כדי להתקרב לבורא עולם!

המטרה היא אחת, אבל הדרכים להגיע אליה משתנות מאדם לאדם. ההדרגה שאדם עובד עם עצמו, אינה ההדרגה שנדרשת בשעה שהוא עובד עם בני ביתו, או עם אחרים. ברור שלא כל נקודה מתאימה לכל אחד ואחד, ועל כל נקודה

נדרשת מהאדם התבוננות בצירוף תפילה מעומק הלב.

יזכנו הקב"ה שכל מעשינו כאן יהיו לתועלת, וכל אחד יקבל את מה שהוא צריך לקבל, ומזכה כולנו יחד להתקרב לבורא עולם ולעשות לו נחת רוח, כדברי חכמינו ז"ל (ברכות יז ע"א): "אשרי מי שגדל בתורה ועמלו בתורה ועושה נחת רוח ליוצרו".

- [\[בלבבי משכן אבנה - ח"ב\]](#) 1]

Source: <http://bilvavi.net/shiur/תמימות-028-בלבבי-ב>

Links

[1] <http://bilvavi.net/bilvavi.beis>